

 CENTRUM ZDROWIA DZIECKA	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	PX_ZGE/RG;QP3	
Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Al. Dzieci Polskich 20 04 – 730 Warszawa	TRANSPORT MATERIAŁU DO GENETYCZNEGO BADANIA LABORATORYJNEGO	Wydanie nr: 2 z dnia: 2022.07.20	
ZAKŁAD GENETYKI MEDYCZNEJ PRACOWNIA CYTOGENETYKI I HODOWLI TKANEK		Strona	Liczba załączników
		1 z 5	0
Proces: MEDYCZNA DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA			

I. Cel procedury

Celem wprowadzenia procedury jest ujednolicenie zasad dotyczących transportu materiału do genetycznych badań laboratoryjnych wykonywanych w Pracowni Cytogenetyki i Hodowli Tkanek Zakładu Genetyki Medycznej Instytutu „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” (IPCZD). Przestrzeganie zasad transportu materiału do badań genetycznych służy wyeliminowaniu błędów przedlaboratoryjnych, wynikających z niewłaściwego transportowania i czasu przechowywania próbek w punktach pobierania. Przestrzeganie zasad transportu zapobiega ekspozycji zawodowej pracownika.

II. Zakres stosowania procedury

Procedura obowiązuje osoby transportujące materiał do badań laboratoryjnych z poszczególnych komórek organizacyjnych IPCZD zlecających wykonanie badania w Pracowni Cytogenetyki i Hodowli Tkanek Zakładu Genetyki Medycznej, wszystkich zleceniodawców, pracowników Pracowni Cytogenetyki i Hodowli Tkanek Zakładu Genetyki Medycznej oraz pracowników Działu Zarządzania Infrastrukturą, Działu Centralnej Sterylizacji i Dezynfekcji, w zakresie znajomości treści niniejszej procedury.

III. Opis postępowania

1. Każdą próbkę materiału biologicznego należy traktować ze szczególną ostrożnością, ze względu na jej znaczenie diagnostyczne dla pacjenta oraz potencjalne skażenie mikrobiologiczne.
2. Jakość materiału, przeznaczonego do badania genetycznego zależy od prawidłowego pobrania, przechowywania oraz transportowania. Jakość materiału przekłada się na wynik badania genetycznego.
3. W czasie transportu pojemniki z materiałem biologicznym powinny zostać szczelnie zamknięte i odpowiednio zabezpieczone przed zgnieceniem, a następnie umieszczone w szczelnie zamkniętym opakowaniu zbiorczym oznaczonym jako „Materiał zakaźny”, wyposażonym w rękawiczki jednorazowego użytku, przeznaczone do przekazania materiału do badania. W przypadku transportu z użyciem poczty pneumatycznej pojemniki z próbkami należy szczelnie zamknąć, zapakować do foliowych woreczków jednorazowych oznaczonych jako „Materiał zakaźny”, a następnie umieścić w dedykowanym pojemniku zbiorczym razem z wypełnieniem zabezpieczającym próbkę przed uszkodzeniem oraz dołączyć do nich skierowanie wraz z formularzem zgody na badanie genetyczne.
4. Materiał biologiczny do badań genetycznych powinien być transportowany i dostarczany:
 - bezpośrednio do laboratorium przez przeszkolone, upoważnione osoby,
 - poprzez pocztę pneumatyczną na adres wysyłkowy Zakładu Genetyki Medycznej, gdzie jest niezwłocznie odbierany przez upoważnioną osobę, za wyjątkiem fragmentów skóry i innych tkanek.
5. Materiał biologiczny przeznaczony do badań genetycznych powinien być dostarczany do:
 - A. Pracowni Cytogenetyki i Hodowli Tkanek, na badania cytogenetyczne z krwi obwodowej w poniedziałki, wtorki i piątki, w godz. 8.00 – 12.00

 CENTRUM ZDROWIA DZIECKA	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	PX_ZGE/RG;QP3	
Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Al. Dzieci Polskich 20 04 – 730 Warszawa	TRANSPORT MATERIAŁU DO GENETYCZNEGO BADANIA LABORATORYJNEGO	Wydanie nr: 2 z dnia: 2022.07.20	
ZAKŁAD GENTYKI MEDYCZNEJ PRACOWNIA CYTOGENETYKI I HODOWLI TKANEK		Strona	Liczba załączników
		2 z 5	0
Proces: MEDYCZNA DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA			

- B. Pracowni Cytogenetyki i Hodowli Tkanek, na badania cytogenetyczne z innych tkanek w terminie ustalonym uprzednio z Pracownią, najczęściej pon. – czw. w godz. 8.00 – 13.00
- C. Pracowni Cytogenetyki i Hodowli Tkanek na badania molekularne od poniedziałku do piątku, w godz. 8.00 – 15.00
- D. Pracowni Genetyki Molekularnej, w celu izolacji i bankowania DNA na badania molekularne, wykonywane w Pracowni Cytogenetyki i Hodowli Tkanek, codziennie w godz. 8.00 – 15:00
- E. W razie konieczności dostarczenia materiału na badania do Pracowni Cytogenetyki i Hodowli Tkanek, w terminie innym niż wymienione, niezbędne jest każdorazowe skontaktowanie się z Pracownią Cytogenetyki i Hodowli Tkanek tel. 22 815 74 55/22 815 72 60.

6. Transport materiału biologicznego do badania genetycznego odbywa się w warunkach niezmiennających jego właściwości.

7. Materiał biologiczny przeznaczony do badań genetycznych powinien być zabezpieczony bezpośrednio po pobraniu, a następnie przekazany do laboratorium lub przechowywany w ściśle określonych warunkach fizycznych, uniemożliwiających jego zanieczyszczenie i zmianę właściwości. W zależności od rodzaju materiału biologicznego i jego przeznaczenia wymagane jest przestrzeganie następujących parametrów fizycznych:

- A. **Krew obwodową na badania cytogenetyczne** do Pracowni Cytogenetyki i Hodowli Tkanek, znajdującą się w sterylnej probówce należy umieścić w zamkniętym pojemniku ochronnym z opisem „Materiał zakaźny”, gwarantującym utrzymanie stałej temperatury wewnętrznej. W ciągu 30 minut dostarczyć do Pracowni. W sytuacjach awaryjnych, jeśli nie ma możliwości natychmiastowego przesłania próbki krwi do laboratorium, krew można przechowywać w lodówce w temp. 2-8°C przez okres **do 2 dni. Krwi nie wolno zamrażać.**
- D. **Wycinki skóry do hodowli i badań cytogenetycznych** umieszczone w sterylnym naczyniu z podłożem wydany przez pracownika laboratorium lub solą fizjologiczną i zamknięte w pojemniku ochronnym, gwarantującym stałą temperaturę pokojową, należy dostarczyć w ciągu 30 minut do Pracowni Cytogenetyki i Hodowli Tkanek. **Próbek nie wolno nadmiernie schłodzić ani zamrażać.** W sytuacjach awaryjnych, jeśli nie ma możliwości natychmiastowego przesłania próbek do laboratorium, należy przechowywać je **do 24 godzin w temperaturze pokojowej**
- E. **Krew obwodową do badań preparatów DNA** należy umieścić w zamkniętym pojemniku ochronnym z opisem „Materiał zakaźny”, gwarantującym utrzymanie temperatury wewnętrznej 2- 8°C i bezpośrednio, w ciągu 15-30 minut, przekazać do Pracowni Genetyki Molekularnej lub Pracowni Cytogenetyki i Hodowli Tkanek Zakładu Genetyki Medycznej. Jeśli nie przewiduje się natychmiastowego przesłania próbki krwi do laboratorium, należy

 CENTRUM ZDROWIA DZIECKA	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	PX_ZGE/RG;QP3	
Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Al. Dzieci Polskich 20 04 – 730 Warszawa	TRANSPORT MATERIAŁU DO GENETYCZNEGO BADANIA LABORATORYJNEGO	Wydanie nr: 2 z dnia: 2022.07.20	
ZAKŁAD GENTYKI MEDYCZNEJ PRACOWNIA CYTOGENETYKI I HODOWLI TKANEK		Strona	Liczba załączników
		3 z 5	0
Proces: MEDYCZNA DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA			

przechowywać próbkę w lodówce (2-8°C) przez okres do 5 dni lub w zamrażarce (-20°C) przez okres nie dłuższy niż 6 tygodni (do przechowywania krwi w takich warunkach stosuje się probówki z tworzyw sztucznych). Należy unikać kilkukrotnego zamrażania i rozmrażania materiału.

8. Do każdego pobranego materiału do genetycznego badania laboratoryjnego, należy bezwzględnie dołączyć prawidłowo wypełnione i podpisane zlecenie na badanie genetyczne (PX_ZGE/RM;QP1;FP2 i/lub PX_ZGR/RG;QP1;FP2) oraz formularz zgody na badanie genetyczne (PX_ZGE;QP1;FP4). Brak właściwej dokumentacji lub stwierdzenie niezgodności próbki ze zleceniem (trudności w identyfikacji próbki) uniemożliwia przyjęcie materiału do badania w Pracowni Cytogenetyki i Hodowli Tkanek Zakładu Genetyki Medycznej.

9. W przypadku uszkodzenia opakowania przeznaczonego do transportu materiału do badania laboratoryjnego lub indywidualnej próbki materiału biologicznego przeznaczonego do badania laboratoryjnego, do którego doszło na terenie IPCZD, w celu minimalizacji skutków skażenia należy wezwać serwis sprzątający – interwencyjny: tel. 17-46. O zaistniałej sytuacji bezwzględnie należy powiadomić zleceniodawcę badania.

10. Postępowanie odbiorcy materiału biologicznego, przesłanego z użyciem poczty pneumatycznej:

A. W przypadku, gdy w czasie transportu dojdzie do zabrudzenia woreczka jednorazowego materiałem biologicznym, odbiorca opróżnia zawartość pojemnika i utylizuje materiał biologiczny zgodnie z aktualnym Zarządzeniem dyrektora Instytutu „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” w sprawie wprowadzenia Programu Gospodarki Odpadami w Instytucie „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka”, wykonuje dezynfekcję pojemnika pocztowego, nawet gdy nie nosi on widocznych śladów zanieczyszczeń za pomocą chusteczek VIRUSOLVE+ i odsyła pusty, zdezynfekowany pojemnik do nadawcy. Zleceniobiorca bezzwłocznie zawiadamia o tym fakcie zleceniodawcę i ustala z nim dalsze postępowanie.

B. W przypadku zanieczyszczenia pojemnika poczty pneumatycznej materiałem biologicznym, zleceniobiorca wycofuje pojemnik z użytkowania i przekazuje do dezynfekcji do Działu Centralnej Sterylizacji i Dezynfekcji. Z uwagi na fakt, że w takim przypadku konieczne jest zatrzymanie i przeprowadzenie dezynfekcji instalacji poczty pneumatycznej, Zleceniobiorca powiadamia o tym fakcie administratora poczty pneumatycznej pod numerem telefonu 16-04, a w godzinach dyżurowych (po godzinie 15:35 oraz w dni świąteczne i wolne od pracy) Centralną Dyspozytornię pod numerami telefonu 14-55, 14-88.

11. Przeprowadzenie dezynfekcji powierzchni zanieczyszczonej materiałem biologicznym realizowane jest w oparciu o załącznik „Postępowanie w przypadku zanieczyszczenia powierzchni zanieczyszczonej materiałem biologicznym” polecenia wewnętrznego zastępcy dyrektora ds. klinicznych w sprawie

 CENTRUM ZDROWIA DZIECKA	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	PX_ZGE/RG;QP3	
Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Al. Dzieci Polskich 20 04 – 730 Warszawa	TRANSPORT MATERIAŁU DO GENETYCZNEGO BADANIA LABORATORYJNEGO	Wydanie nr: 2 z dnia: 2022.07.20	
ZAKŁAD GENTYKI MEDYCZNEJ PRACOWNIA CYTOGENETYKI I HODOWLI TKANEK		Strona	Liczba załączników
		4 z 5	0
Proces: MEDYCZNA DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA			

wprowadzenia instrukcji postępowania przeciwepidemicznego w Instytucie „Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka”

12. W przypadku, gdy pracownik transportujący materiał do badania laboratoryjnego uległ ekspozycji na materiał biologiczny potencjalnie zakaźny, należy postępować zgodnie z załącznikiem „Postępowanie po ekspozycji zawodowej na materiał potencjalnie zakaźny” polecenia wewnętrznego zastępcy dyrektora ds. klinicznych w sprawie wprowadzenia instrukcji postępowania przeciwepidemicznego w Instytucie „Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka”

13. W przypadku stwierdzenia przez upoważniony personel, przyjmujący próbkę materiału biologicznego do badania genetycznego, jakichkolwiek uchybień mających wpływ na zmianę właściwości pobranego materiału, fakt ten zostaje zgłoszony zleceniodawcy oraz ustalony zostaje sposób oraz termin skorygowania zaistniałych niezgodności.

V. Postępowanie z dokumentacją medyczną

Zgodnie z Ustawą z dnia 6 listopada 2008r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2020 r. poz. 849 z późn. zm.) oraz Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 6 kwietnia 2020r. w sprawie rodzajów, zakresu i wzorów dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania (Dz. U. z 2020 r. poz. 666 z późn. zm.).

VI. Dokumenty powiązane i przywołane.

1. Procedura PX_ZGE/RG;QP1; PX_ZGE/RM;QP1– Zlecenie genetycznego badania laboratoryjnego.
2. Procedura PX_ZGE/RG;QP2; PX_ZGE/RM;QP2 – Pobieranie materiału do genetycznego badania laboratoryjnego.
3. Polecenie wewnętrzne nr 17/18 z dnia 23 maja 2018 roku Zastępcy Dyrektora ds. Klinicznych Instytutu "Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka" w sprawie wprowadzenia Instrukcji postępowania przeciwepidemicznego w „Instytucie Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka”.
4. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 marca 2006r. w sprawie standardów jakości dla medycznych laboratoriów diagnostycznych i mikrobiologicznych (Dz. U. 2019r., poz. 1923 z późn. zm.).
5. Zarządzenie nr 15/22 z dnia 17 lutego 2022 roku dyrektora Instytutu "Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka" w sprawie wprowadzenia Programu Gospodarki Odpadami w Instytucie "Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka”
6. Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 kwietnia 2020r. w sprawie rodzajów, zakresu i wzorów dokumentacji medycznej oraz sposobu jej przetwarzania (Dz. U. 2020r., poz. 666 z późn. zm.).
7. Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. 2020r., poz. 849 z późn. zm.)

 CENTRUM ZDROWIA DZIECKA	STANDARDOWA PROCEDURA OPERACYJNA	PX_ZGE/RG;QP3	
Instytut „Pomnik – Centrum Zdrowia Dziecka” Al. Dzieci Polskich 20 04 – 730 Warszawa	TRANSPORT MATERIAŁU DO GENETYCZNEGO BADANIA LABORATORYJNEGO	Wydanie nr: 2 z dnia: 2022.07.20	
ZAKŁAD GENTYKI MEDYCZNEJ PRACOWNIA CYTOGENETYKI I HODOWLI TKANEK		Strona	Liczba załączników
		5 z 5	0
Proces: MEDYCZNA DIAGNOSTYKA LABORATORYJNA			

VII. Wdrożenie procedury do stosowania

- Kierownicy komórek organizacyjnych IPCZD oraz zleceniodawcy zewnętrzni objęci zakresem stosowania procedury, zobowiązani są do zapoznania z treścią procedury oraz zapoznania podległego personelu i nadzoru nad przestrzeganiem przez nich zawartych w niej zapisów.
- Fakt zapoznania z niniejszą procedurą pracownicy potwierdzają podpisem.

Aktualizował	Sprawdził	Sprawdził	Sprawdził	Zatwierdził
p.o. Kierownika Pracowni Cytogenetyki i Hodowli Tkanek	Kierownik Zakładu Genetyki Medycznej	Zastępca Dyrektora ds. Klinicznych	Pełnomocnik Dyrektora ds. Systemu Zarządzania Jakością	Dyrektor Instytutu
mgr inż. Marlena Młynek	prof. dr hab. n. med. Krystyna Chrzanowska	dr hab. n. med. Bożenna Dembowska- Bagińska, prof. Instytutu	mgr inż. Anna Barańska	dr n. med. Marek Migdał
Data 19.07.2022. Podpis i pieczęć p.o. KIEROWNIKA Pracowni Cytogenetyki i Hodowli Tkanek Instytut „Pomnik - Centrum Zdrowia Dziecka” mgr inż. Marlena Młynek	Data 12.07.2022 Podpis i pieczęć KIEROWNIK ZAKŁADU GENETYKI MEDYCZNEJ Instytut „Pomnik - Centrum Zdrowia Dziecka” prof. dr hab. n. med. Krystyna Chrzanowska	Data 15.07.2022 Podpis i pieczęć Zastępca Dyrektora ds. Klinicznych dr hab. n. med. Bożenna Dembowska-Bagińska Instytut „Pomnik - Centrum Zdrowia Dziecka”	Data 18.07.2022 Podpis i pieczęć PEŁNOMOCNIK Dyrektora ds. Systemu Zarządzania Jakością mgr inż. Anna Barańska	Data 20.07.2022 Podpis i pieczęć DIREKTOR Instytutu „Pomnik - Centrum Zdrowia Dziecka” dr n. med. Marek Migdał